

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ถักรูปสมดุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

CROCHETING FORMS OF EQUILIBRIUM

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2017
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	ถักรูปสมดุล
โดย	สิตา อินใหญ่
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ สาครินทร์ เครืออ่อน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศน์วงศ์)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ปรีชา เถาทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ สาครินทร์ เครืออ่อน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ชุติศักดิ์ ศรีขวัญ)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อภิชัย ภิรมย์รักษ์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ปริญญา ตันติสุข)

58004212 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : ถักรูปสมดุล

นางสาว สีตา อินใหญ่: ถักรูปสมดุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ สาครินทร์
เครืออ่อน

วิทยานิพนธ์หัวข้อ "ถักรูปสมดุล" ชุดนี้เป็นผลงานศิลปะในรูปแบบสื่อผสมสามมิติ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาในเรื่องของคู่ หรือความสัมพันธ์กันของสองสิ่ง บางสิ่งคู่กันแต่แตกต่างกันข้าม บางสิ่งคู่กันอย่างกลมกลืนไม่แปลกแยกจากกัน สิ่งนี้เป็นสัญลักษณ์ที่ธรรมชาติมีอยู่ ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานจากแนวความคิดนี้ด้วยกระบวนการ ถัก ผูก มัด สาน เส้นโลหะและเส้นไหม ให้ก่อตัวเป็นโครงร่างทางกายภาพของมนุษย์ เป็นรูปทรงสองรูปในสภาวะคลุมเครือ ระหว่างการแยกตัวออกหรือประสานเข้าหากัน เป็นภาพอุปมาถึงความจริงของกฎแห่งความสมดุลที่มีอยู่ทั่วไป รวมถึงความสมดุลของการผันแปรในชีวิตประจำวันของเราทุกคน

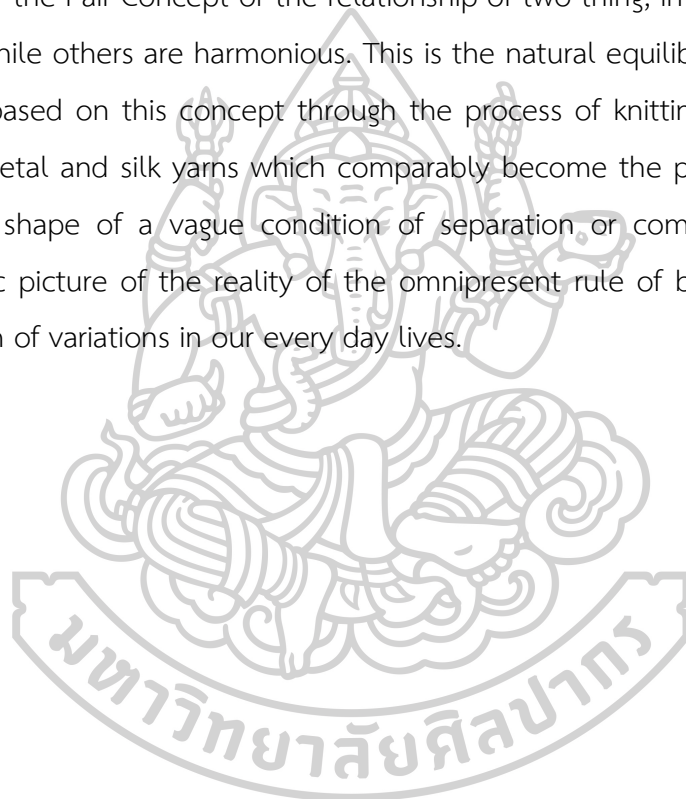

58004212 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Crocheting forms of equilibrium

MISS Sita INYAI: Crocheting forms of equilibrium Thesis advisor : Sakarin Krue-
on

The thesis “Crocheting Forms of Equilibrium” is the work of art presented in the form of a three dimensional mixed media. This thesis is inspired by a certain law of nature – the Pair Concept or the relationship of two thing, in which some pairs are contrast while others are harmonious. This is the natural equilibrium. The creation of my work based on this concept through the process of knitting, tying, binding, and weaving metal and silk yarns which comparably become the physical structure of a human, a shape of a vague condition of separation or combination, reflecting a metaphoric picture of the reality of the omnipresent rule of balance, including the equilibrium of variations in our every day lives.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอน้อมระลึกและกราบขอขอบพระคุณบิดา มารดา บุพการีผู้ให้กำเนิด ผู้เลี้ยงดู และ
คอยผลักดันให้ข้าพเจ้าได้ทำงานศิลปะตราบจนถึงทุกวันนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ชี้แนะแนวทางการสร้างสรรค์ อาจารย์สาครินทร์ เครืออ่อน และ
อาจารย์ชูศักดิ์ ศรีขวัญ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิทยานิพนธ์ผู้ซึ่งได้ให้ข้อชี้แนะ ให้คำปรึกษา และ
ความช่วยเหลือในการพัฒนางานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์จากคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาจน
สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

และขอขอบคุณมิตรสหายในคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ ที่คอยช่วยเหลือและ
เป็นกำลังใจให้เสมอมา รวมถึงสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

สิตา อินใหญ่

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
สมมติฐานของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
ขั้นตอนของการศึกษา.....	4
แหล่งข้อมูล.....	4
อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า.....	5
บทที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์.....	6
ที่มาแนวคิดและแรงบันดาลใจ	6
ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์	6
อิทธิพลจากธรรมชาติ	7
อิทธิพลทางด้านวิทยาศาสตร์.....	8
อิทธิพลจากศาสนา	11
อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปินด้านเทคนิควิธีการ Ruth Asawa.....	13
บทที่ 3 การกำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์.....	16

วิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	16
1. การรวบรวมและศึกษาข้อมูล.....	16
2. การสร้างภาพร่าง	17
3. การสร้างสรรค์ผลงานจริง.....	17
ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	17
บทที่ 4 การดำเนินสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์.....	27
การสร้างสรรค์ผลงานในระยะแรก.....	27
การพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	28
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	28
บทที่ 5 บทสรุป.....	42
รายการอ้างอิง.....	43
ประวัติผู้เขียน.....	45

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ภาพผลงาน Animal in Adam and Eves.....	9
2	ภาพประกอบแสดงสภาวะไมโอซิส (Meiosis).....	10
3	ภาพประกอบแสดงสภาวะไมโอซิส (Meiosis).....	10
4	ภาพสัญลักษณ์ลัทธิเต๋า (Taoism).....	12
5	ภาพรายละเอียดผลงานของศิลปิน รุธ อาซาว่า (Ruth Asawa).....	14
6	ภาพศิลปิน รุธ อาซาว่า (Ruth Asawa).....	15
7	ภาพผลงาน Untitled ของศิลปิน รุธ อาซาว่า (Ruth Asawa).....	15
8	ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์.....	20
9	ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์.....	20
10	ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์.....	21
11	ภาพวัสดุ – อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	22
12	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	22
13	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	23
14	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	24
15	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	24
16	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	25
17	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	26
18	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	26
19	ภาพผลงานในระยะแรก ชั้นที่ 1.....	29
20	ภาพผลงานในระยะแรก ชั้นที่ 2.....	30
21	ภาพผลงานในระยะแรก ชั้นที่ 3.....	31
22	ภาพผลงานในระยะแรก ชั้นที่ 4.....	32
23	ภาพผลงานในระยะแรก ชั้นที่ 5.....	33
24	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	34
25	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	35
26	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	36
27	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4.....	37

28	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	38
29	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	39
30	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	40
31	ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	41

บทที่ 1

บทนำ

ชีวิตของมนุษย์ไม่ได้มีอิสระเสรีแต่อย่างใด ทุกสิ่งถูกกำหนดมาแล้วโดยพลังที่เราไม่สามารถควบคุมได้ จากผู้เล่นที่เรามองไม่เห็นตัว¹

หลายครั้งที่มนุษย์เราอาจหาญคิดว่าตนเองนั้นเป็นศูนย์กลางของจักรวาล เป็นผู้ควบคุมทุกสิ่งอย่าง และเป็นผู้บันดาลให้สรรพสิ่งรอบตัวเป็นไปตามใจปรารถนา สุดท้ายแล้วก็ไม่ได้เพียงมโนทัศน์ของสิ่งมีชีวิตเพียง “ชนิด” หนึ่งเท่านั้น ความเป็นจริงคือเราไม่อาจหลีกเลี่ยง “กฎ” ที่ปกครองและควบคุมของธรรมชาติอันแวดล้อมรอบตัวเราทุกคนตั้งแต่เกิดจนกระทั่งดับสูญเพื่อกลับคืนสู่แผ่นดิน

แรงบันดาลใจจากเรื่องราวเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบตนเองทำให้ข้าพเจ้าได้ฉุกคิด และตั้งคำถามถึงความเป็นไปของโลกใบนี้ กฎแห่งธรรมชาติซึ่งมีอยู่จริงที่ผู้คนต่างไม่ทันสังเกตหรือรับรู้การมีตัวตนอยู่ ผนวกเข้ากับประสบการณ์ทำงานศิลปะในกระบวนการถักทอซึ่งเป็นเอกลักษณ์อันเฉพาะตัวของข้าพเจ้าได้ดีความแนวความคิด อารมณ์ความรู้สึก กลั่นกรองจนมาเป็นผลงานสร้างสรรค์ศิลปะหนึ่งชุดในวิทยานิพนธ์ “ถักรูปสมดุล”

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กฎแห่งธรรมชาติของคำว่า คู่ หรือสิ่งที่อยู่เคียงกันของสองสิ่ง บางครั้งต่างกันแต่มีภาวะคล้ายคลึงกัน หรือบางครั้งมีความสัมพันธ์กัน ไม่สามารถแยกจากกันได้ หากสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่มีจะเกิดความไม่สมดุล

สิ่งที่เราพบเห็นมาตลอดช่วงชีวิต เช่นสิ่งที่มีความเป็นนามธรรมอย่าง แสงสว่างและความมืด ความดีและความชั่ว ความรักและความเกลียดชัง หรือสิ่งที่มองเห็นเป็นรูปธรรมอย่าง ท้องฟ้าและผืนน้ำ พระอาทิตย์และพระจันทร์ รวมไปถึงเพศชายและเพศหญิง แม้ทั้งสองสิ่งมีภาวะความเป็นคู่ตรงข้ามกันแต่ทว่าในความเป็นจริงกลับไม่สามารถตัดหรือไม่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปได้เลย หรือมีสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

¹ สม สุจีรา (2550). ไอน์สไตน์พบ พระพุทธเจ้าเห็น / สม สุจีรา. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.

มากหรือน้อยเกินไปไม่ได้ เปรียบได้ดัง "หยินหยาง" สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นเป็นตัวแทนแห่งสัจธรรมของโลก หรือกฎแห่งความสมดุลของธรรมชาติ ปรัชญาของลัทธิเต๋า กล่าวอย่างเข้าใจได้ง่ายก็คือ ผู้ชายไม่สามารถมีบุตรไว้ดำรงเผ่าพันธุ์ได้หากไม่มีเพศหญิง และผู้หญิงก็ไม่สามารถให้กำเนิดทารกได้หากขาดเพศชาย หรือ เราไม่สามารถสัมผัสถึงความอบอุ่นได้หากไม่รู้ว่าความเจ็บปวดจากความหนาวเหน็บมันเป็นอย่างไรรวมทั้ง เราจะไม่รู้ว่าคุณหนึ่งเป็นคนดีหากเราไม่เคยประสบกับคนที่ชั่วมาก่อน

สิ่งเหล่านี้เป็นเพียงเศษเสี้ยวเล็กๆของความเป็นไปที่ไม่สามารถหาเหตุผลมารองรับได้ในทุกข้อสงสัยของการมีอยู่ของคุณเหล่านี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่านี่คือกฎแห่งธรรมชาติที่แฝงลึกลงไปถึงระดับ DNA และครอบคลุมจนกระทั่งจักรวาล นอกจากหลักการและเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ยังรวมถึงคำว่า โชคชะตาที่บันดาลให้เกิดความเป็นไปอย่างไร้การควบคุม ผลลัพธ์คือจักรวาลนี้จึงมีสถานะคลุมเครือ เป็นสีเทาไม่สามารถขาวบริสุทธิ์หรือดำสนิทอย่างใดอย่างหนึ่ง ทุกสรรพสิ่งต้องดำเนินไปควบคู่กันจึงจะเกิดความสมบูรณ์ดังที่กฎธรรมชาติได้กำหนดเอาไว้

ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดความคิดเห็นในสัจธรรมข้อนี้ไปพร้อมกับบอกเล่าประสบการณ์ส่วนตัวโดยใช้กระบวนการถัก ผูก มัด สาน เส้นลวดและเส้นไหมที่มีขนาดเล็กและละเอียดอ่อนให้เหมือนการก่อตัวขึ้นจากหน่วยเล็กร้อยเรียงเป็นเรื่องราวผ่านรูปทรงที่มีความงามทางทัศนศิลป์ที่แสดงถึงสถานะอันคลุมเครือของรูปทรงที่นำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ในการแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกของข้าพเจ้า

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยในรูปแบบสื่อผสมสามมิติโดยได้รับแรงบันดาลใจจากกฎแห่งธรรมชาติและสัจธรรมของโลกใบนี้ร่วมด้วยประสบการณ์ความรู้สึกร่วมตัว
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยผ่านการอุปมาอุปไมยด้วยรูปทรงสองชิ้นที่ถักกรองจากเรือนร่างของสิ่งมีชีวิต นำมาสนธิ (เชื่อม) คล้ายกับรู้สึกว่ารูปร่างทั้งสองเกิดสถานะของการผสมผสานและแยกตัวออกในเวลาเดียวกัน
3. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยที่แสดงถึงสัจธรรม (ความเป็นจริง) ของการมีอยู่และพึ่งพากันระหว่างสรรพสิ่งในจักรวาล ผ่านรูปทรงสองรูปทรงที่นำมาสร้างผลงานศิลปะให้เกิดสถานะที่มีความสมดุลตามหลักของกฎแห่งธรรมชาติ

สมมติฐานของการศึกษา

การสร้างสรรคผลงานศิลปะสื่อผสมรูปแบบสามมิติ ชุดนี้ อาศัยเนื้อหาและคุณสมบัติของวัสดุที่มีมวลขนาดเล็กอย่างเส้นลวดและเส้นไหมผ่านกระบวนการ ถัก ผูก มัด สาน จนก่อตัวเป็นมวลขนาดใหญ่ของรูปทรงที่ได้รับแรงบันดาลใจ จากอวัยวะและเรือนร่างของสิ่งมีชีวิต โดยมุ่งหวังก่อให้เกิดมิติทางรูปทรงใหม่ ในลักษณะผสมผสานหรือสอดคล้องกันระหว่างสองรูปทรงให้เกิดความสมดุลกัน เพื่อเป็นสื่อแสดงออกถึงกฎแห่งธรรมชาติของการมีอยู่ของสองสิ่งตามแนวความคิดและอารมณ์ความรู้สึกของข้าพเจ้า และอาจนำไปสู่การรับรู้ถึงสัจธรรมของโครงสร้างที่เกิดเป็นภาวะของการผสมผสานและแยกตัวในขณะเดียวกันที่จะสะท้อนถึงความเป็นจริงของสภาวะต่างๆที่มีอยู่จริงในจักรวาล

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตทางด้านเนื้อหา

ถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องราวเกี่ยวกับทัศนคติและความรู้สึกที่มีต่อความสัมพันธ์แห่งชีวิต สัจธรรมตามกฎแห่งธรรมชาติของการมีอยู่ของนิยามคำว่า "คู่" ตามแนวความคิดของข้าพเจ้า

ขอบเขตทางด้านรูปแบบ

ผลงานศิลปะสื่อผสมรูปแบบสามมิติในลักษณะของสองรูปทรงที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ผสมผสานสะท้อน ให้เกิดเป็นสภาวะคลุมเครืออย่างการรวมตัวหรือแยกออกจากกัน

ขอบเขตทางด้านเทคนิควิธีการ

สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ด้วยวัสดุเส้นลวด เส้นไหมและด้ายสีต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นเส้นขนาดเล็ก นำมาถัก ผูก มัด สาน จนก่อตัวขึ้นเป็นมวลของรูปทรงที่ผสมผสานกับจินตนาการและอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว

ขอบเขตทางการนำเสนอ

นำเสนอผลงานศิลปะสื่อผสมรูปแบบสามมิติในลักษณะการจัดวางกับพื้นที่จำนวน1ชุด

ขั้นตอนของการศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลทางวิชาการ ปรัชญา วรรณกรรม ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับศิลปินที่มีการสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการถัก Crochet, Knitting และศิลปินถักลวด วิธีการทางศิลปะ เพื่อรวบรวมข้อมูลเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างรูปทรงที่นำมาสร้างสรรค์ผลงาน
2. ทดลองสร้างแบบร่างด้วยการใช้โปรแกรมตกแต่งภาพและสร้างภาพร่างโดยวิธีวาดเส้นด้วยดินสอและปากกาบนกระดาษ
3. คัดสรรวัสดุ ค้นหาความเป็นไปได้ในการใช้วัสดุให้เหมาะสมและเกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดในการสร้างสรรค์ผลงาน
4. ขยายแบบร่างของผลงานในขนาดที่ต้องการ
5. สร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยการถักลวดและเส้นไหมเป็นชิ้นส่วนผลงานต่างๆและนำมาประกอบกันเป็นโครงสร้างทางรูปทรงใหม่ตามต้องการ จนสำเร็จเป็นผลงานวิทยานิพนธ์
6. สัมมนาวิจารณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข
7. สรุปลงานและเอกสารประกอบผลงานสร้างสรรค์
8. ตรวจสอบประเมินผลสัมฤทธิ์ และเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์สู่สาธารณชน

แหล่งข้อมูล

ข้อมูลภาคสนาม

พิพิธภัณฑ์พืชมุขสถาน - พิพิธภัณฑ์กายวิภาคศาสตร์กองดอน โรงพยาบาลศิริราช

พิพิธภัณฑ์ร่างกายมนุษย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลภาคเอกสาร

ปฏิจจสมุขปาบทสำหรับคนรุ่นใหม่ ผู้แต่ง พระภาสกร ภูริวฑฒโน (ภาวีไล)

ไอสน์ไต้น์พบ พระพุทธเจ้าเห็น II ผู้แต่ง ทันตแพทย์สม สุจิรา

เกิดเพราะกรรมหรือความช่วย ผู้แต่ง ทนต์แพทย์สม สุจีรา

อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า

อุปกรณ์บันทึกข้อมูล

สมุดวาดภาพดินสอ

ปากกา

ดินสอ

ยางลบ

คอมพิวเตอร์

อุปกรณ์สร้างสรรค์ผลงาน

เข็มถักโครเชต์

คีมตัดลวด

กรรไกร

วัสดุสร้างสรรค์ผลงาน

ลวดสี

ดิน

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ที่มาแนวคิดและแรงบันดาลใจ

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้าเกิดขึ้นเพราะแรงบันดาลใจจากเรื่องราวอันรายล้อมรอบตัวมนุษย์เราเกิดขึ้นจากธรรมชาติ เต็มโตพร้อมกัน และใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางกฎเกณฑ์ที่ดำเนินไปอย่างไม่รู้จบของธรรมชาติ ข้าพเจ้าได้ให้ความสนใจในกฎแห่งความสมดุลนี้ล้วนเกิดขึ้นเพราะความบังเอิญอย่างเป็นธรรมชาติของตัวข้าพเจ้าเอง ทั้งจากอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดภายในอันเป็นส่วนตัวที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต และความคุ่นชินจากการทำงานศิลปะอย่างเป็นเวลายาวนาน ประสบการณ์เหล่านี้หล่อหลอมให้ข้าพเจ้าเรียนรู้สิ่งต่างๆ และนำเอาเรื่องราวมาเรียงร้อยสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะในวิทยานิพนธ์ “ถักรูปสมดุล”

ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ นอกจากตัวศิลปินจะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานศิลปะแล้ว ศิลปินควรจะต้องค้นหาเอกลักษณ์เฉพาะตัวของตนเอง ไม่ว่าจะเริ่มต้นมาจากการศึกษาค้นคว้าจากผลงานศิลปะชั้นครูในอดีตเพื่อการเรียนรู้แล้ว การนำมาต่อยอดและคิดสร้างสิ่งใหม่ๆ เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญยิ่งกั่วงการศิลปะยุคสมัยใหม่ นอกจากนั้นศิลปินยังควรมีใจรักในงานศิลปะ มีความเพียรพยายามและใส่ใจอย่างจดจ่อกับสิ่งที่กระทำ การสร้างสรรค์สำหรับข้าพเจ้าคือการสร้างศิลปะขึ้นมาเพื่อจรรโลงหรือสร้างผลกระทบกระเทือนกับจิตใจ นอกเหนือจากเนื้อหาอันลึกซึ้งกินใจแล้ว สุนทรียภาพด้านความงามยังเป็นสิ่งหนึ่งทำงานศิลปะที่ดีควรมี สำหรับข้าพเจ้า นอกเหนือจากรูปลักษณะที่แสดงออกเพื่อบอกเล่าเรื่องราวหรือเนื้อหาของผลงานแล้ว สุนทรียภาพนั้นจะเกิดขึ้นจากอารมณ์ความรู้สึกที่สามารถถ่ายทอดผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ที่ผ่านการกลั่นกรองประมวลผลความคิดและประสบการณ์สั่งสมมาในการสร้างผลงานศิลปะของศิลปินเพื่อให้ผู้ที่ได้รับชมผลงานได้สัมผัสกับความงามทางโลดผ่านดวงตาและรับรู้ความสุขผ่านทางจิตใจ

อิทธิพลจากธรรมชาติ

เมื่อมนุษย์เราได้ถือกำเนิดขึ้นบนโลกสิ่งแวดล้อมร่างกายของเรานั้นก็คือธรรมชาติ เราใช้ชีวิตร่วมกัน เติบโต จนกระทั่งวันตาย เพราะเราเองก็เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ กาลเวลาที่ผ่านไปอย่างยาวนานมีหลักฐานมากมายที่มนุษย์พยายามหลีกเลี่ยงหนีธรรมชาติ พยายามวิวัฒนาการตนเองเพื่อให้สถานะอยู่เหนือกว่าโดยบ่อนทำลายสิ่งแวดล้อมลงทุกวัน หลายครั้งที่หลงลืมไปว่าเรายังคงถูกกำหนดให้อยู่ในกฎเกณฑ์ของธรรมชาติอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ชั่ววินิจนัตร์

“ความสมดุล” เป็นกฎข้อสำคัญสิ่งหนึ่งที่ธรรมชาติเป็นผู้กำหนดให้กับทุกสิ่งทุกอย่างบนโลกใบนี้ ความสมดุลนั้นมีหลายความหมาย ความสมดุลหรือดุลยภาพ (Balance หมายถึงน้ำหนักที่เท่ากันขององค์ประกอบ ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งในทางศิลปะยังรวมถึงความประสานกลมกลืน ความพอเหมาะพอดี)

สำหรับกฎธรรมชาติในเรื่องความสมดุลสำหรับข้าพเจ้ามีความหมายถึงคำว่า “คู่” คือการมีอยู่ของสองสิ่งและขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปไม่ได้ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะมีตัวตนที่เรามองเห็นหรือไม่สามารถจับต้องได้เพียงแต่เรารู้ด้วยความรู้สึกของตน สิ่งเหล่านี้ทำให้จักรวาลยังคงอยู่อย่างสันติและดำเนินไปตามที่ควรจะเป็น ยกตัวอย่าง เช่น กลางวันและกลางคืน ไม่เพียงแค่มนุษย์เรา แต่ทุกสรรพสิ่งมีชีวิตไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่เพียงแค่ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งได้ ดังนั้นกลางวันและกลางคืนจึงจำเป็นต้องดำเนินไปอย่างควบคู่กัน จากการสังเกตสิ่งต่างๆรอบตัว ต่างมีคู่ของมันและกัน ทั้งมีความหมายเป็นไปในทางใกล้เคียงหรือให้ความหมายตรงข้ามกันอย่างสิ้นเชิงแต่กลับไม่อาจแยกจากกันหรือไม่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพียงสิ่งเดียวได้ ไม่ว่าจะเป็น พระอาทิตย์กับพระจันทร์ ถ้าหากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งปรากฏการณ์บนโลกใบนี้ก็ไม่สามารถเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ หรือ ท้องฟ้ากับผืนดิน แสงสว่างและความมืด แม้กระทั่งมนุษย์เราเองที่กำเนิดขึ้นมา ก็รับรู้ว่าการแบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง

นอกจากนี้การมีอยู่ของคู่เป็นตัวแปรสำคัญทั้งต่อสิ่งเล็กน้อยไปจนถึงการคงอยู่ของจักรวาล หรือแม้กระทั่งเรื่องบังเอิญหรือการเกิดขึ้นของโชคชะตารวมไปถึงเหตุการณ์ต่างๆที่ไม่อาจเกิดขึ้นได้หากไม่มีปัจจัยเสริมมากระตุ้นอีกหนึ่งปัจจัย

การที่คนคนหนึ่งจะถูกรถชนต้องมาจากความบังเอิญอย่างน่ามหัศจรรย์ ถ้าคนขับรถออกจากบ้านเข้าไปเพียงแค่สองสามวินาที หรือคนถูกรถชนข้ามถนนเร็วขึ้นหรือช้าลงนิด การชนก็จะไม่เกิดขึ้น²

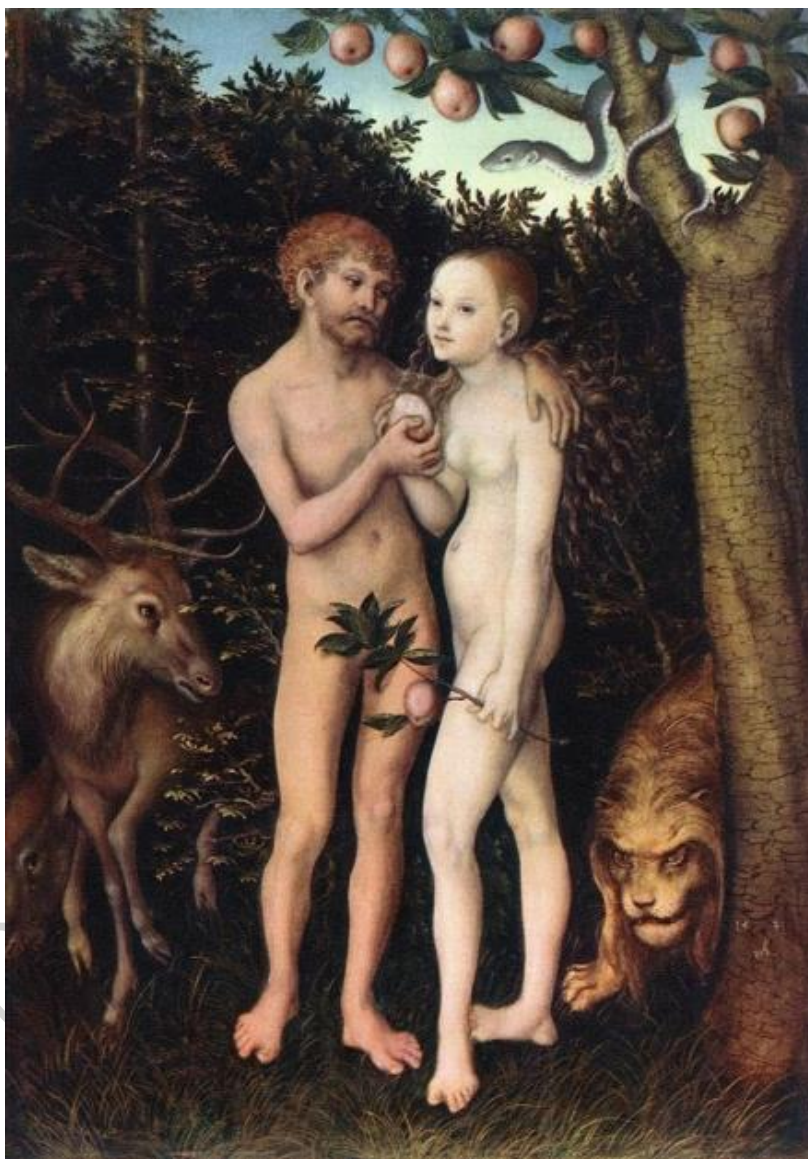
ข้าพเจ้าเห็นว่าโลกของเราที่ดำรงอยู่มานับหลายล้านปีได้เพราะดำรงชีวิตอย่างเคารพกฎธรรมชาติเหล่านี้ แต่กาลเวลาที่ผ่านไปทำให้สมดุลถูกทำลายลง เนื่องจากความปรารถนาของมนุษย์ ข้าพเจ้าเชื่อมั่นในกฎความสมดุลของธรรมชาติ ที่จะทำให้โลกดำเนินต่อไปอย่างสงบสุข จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในวิทยานิพนธ์ชุดนี้

อิทธิพลทางด้านวิทยาศาสตร์

มนุษย์ ถึงแม้เราจะเกิดเป็นมนุษย์เหมือนกันแต่เราต่างก็มีเรื่องที่แตกต่างกัน แม้ว่าจะตรงข้ามกันแต่โดยธรรมชาติแล้วเราไม่สามารถแยกจากกันได้ ด้วยเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ ชีวภาพ เพศผู้และเพศเมียจะต้องจับคู่กันและปฏิสนธิ สิ่งมีชีวิตจะสามารถให้กำเนิดบุตรเพื่อขยายเผ่าพันธุ์ได้ เหตุผลนี้น่าจะเป็นเหตุผลหลักหนึ่งที่เราจะต้องอยู่คู่กันทำให้ผลลัพธ์เรื่องการให้กำเนิดยังคงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยหลักสำหรับกฎแห่งความสมดุล

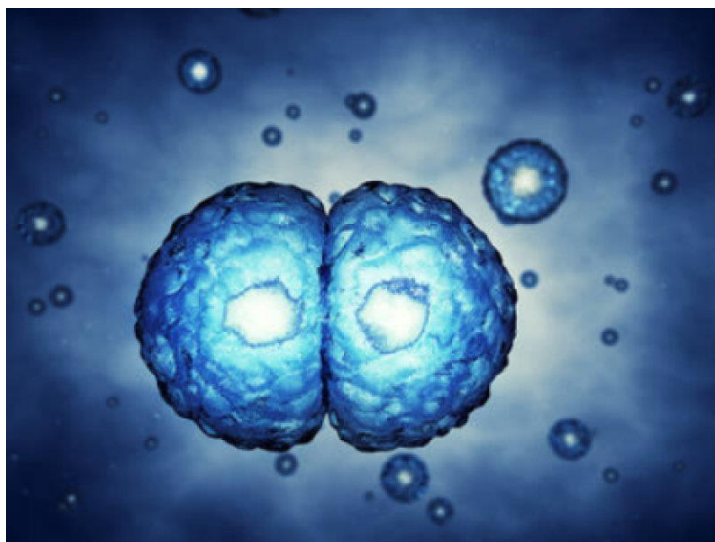
ภาวะไมโอซิส หรือการแบ่งนิวเคลียสแบบไมโอซิส (Meiosis) คือการแบ่งเซลล์แบบที่นิวเคลียสนั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงด้วยการลดจำนวนโครโมโซมลงครึ่งหนึ่ง เป็นการแบ่งเพื่อสร้างเซลล์สืบพันธุ์ของมนุษย์ หรือสิ่งมีชีวิตอื่นๆที่มี อัณฑะ(Testes)และรังไข่(Ovary)โดยมีกระบวนการลดจำนวนชุดโครโมโซมจาก $2n$ เป็น n ซึ่งเป็นกลไกหนึ่ง ที่ช่วยให้จำนวนชุดโครโมโซมคงที่ในแต่ละสปีชีส์ ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างสิ่งมีชีวิต ข้าพเจ้าประทับใจในกระบวนการการแบ่งเซลล์เพื่อที่จะสร้างสิ่งมีชีวิตขึ้นมาใหม่และสามารถสืบทอดพันธุกรรมจากพ่อแม่สู่รุ่นลูกต่อไปได้ และได้นำลักษณะทางกายภาพของภาวะที่เซลล์กำลังแบ่งตัวนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างผลงานของตน ซึ่งภาวะนั้นมีลักษณะคลุมเครือของเซลล์ระหว่างการผสมเข้าด้วยกันและแยกตัวออกจากกัน ข้าพเจ้าได้นำสภาวะนี้มาใช้ในการออกแบบรูปทรงของผลงาน จัดองค์ประกอบให้ผลงานแสดงออกถึงความรู้สึกรูปร่างทั้งสองเกิดสภาวะของการผสมผสานและแยกตัวออกในเวลาเดียวกันของรูปทรงสองชิ้น เช่นเดียวกันกับเซลล์ที่กำลังแบ่งตัวในภาวะของการสร้างสิ่งมีชีวิตนี้

² สม สุจิรา (2550). เกิดเพราะกรรมหรือความช่วย / สม สุจิรา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์.

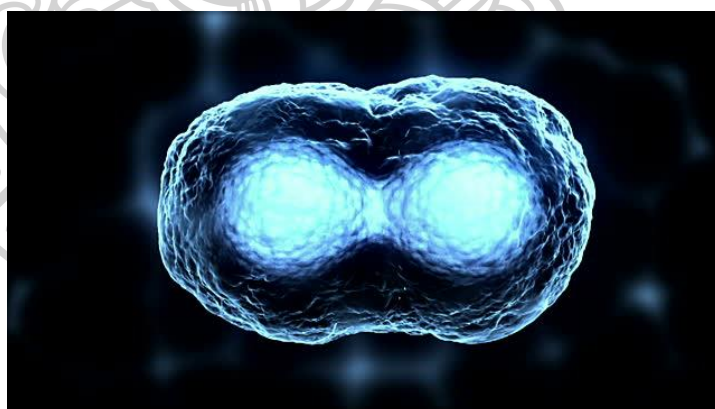
ภาพที่ 1 : ภาพผลงาน Animal in Adam and Eves

ที่มา : Animal in adam and eves, **Cranachs**, เข้าถึงเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2560, เข้าถึงได้จาก http://www.everypainterpaintshimself.com/article/cranachs_animals_in_adam_and_eves_1509-1533

ภาพที่ 2 : ภาพประกอบแสดงสภาวะไมโอซิส (Meiosis)

ที่มา : Science, **Meiosis**, เข้าถึงเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2560, เข้าถึงได้จาก
<https://www.sciencedaily.com/releases/2012/02/120212192552.htm>

ภาพที่ 3 : ภาพประกอบแสดงสภาวะไมโอซิส (Meiosis)

ที่มา : Science, **Meiosis**, เข้าถึงเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2560, เข้าถึงได้จาก
<http://www.concoursmaster.xyz/2017/01/cour-de-biologie-cellulaire.html>

อิทธิพลจากศาสนา

พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ว่าด้วยหลักกรรม บ่อยครั้งมีความเป็นเหตุและผลทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถนำมาใช้ในการอธิบายความเป็นไปของธรรมชาติและจักรวาล เพื่อให้มนุษย์มีความเข้าใจจิตของตนเองจึงจะมีความเข้าใจในจักรวาล ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาให้ถูกต้องตามทำนองครองธรรมและดำเนินไปอย่างรู้ผิดชอบชั่วดี กฎแห่งธรรมชาติดังเกี่ยวข้องกับหลักกรรมในพุทธศาสนา ว่าด้วยเรื่องการอิงอาศัยกันของการเกิดขึ้นในทุกสรรพสิ่ง หรือก็คือ การที่มีสิ่งนี้จึงเกิดสิ่งนั้น

“ปฏิจจ” แปลว่า อาศัยกัน “สมุปบาท” แปลว่าเกิดขึ้นด้วยกัน “ปฏิจจสมุปบาท” จึงแปลได้ความว่า ธรรม (มีอาการ๑๒) ที่เกิดขึ้นโดยอาศัยกัน ปฏิจจสมุปบาทจึงเป็นการเกิดขึ้นพร้อมแห่งธรรมทั้งหลายเพราะอาศัยกัน ธรรมมีอาการ ๑๒ อันอิงอาศัยกัน เกิดขึ้นด้วยกัน โดยมีได้มีธรรมหนึ่งธรรมใดเกิดขึ้นโดยอิสระ หรือเป็นเอกเทศ³

ด้วยเนื้อหาของหลักกรรมในข้อนี้ทำให้เราพึงสรุปได้ว่า สรรพสิ่งในจักรวาล จะไม่สามารถดำเนินไปได้โดยภาวะโดดเดี่ยวลำพัง แม้กระทั่งการเกิดเหตุการณ์เพียงเล็กน้อย ยังต้องอาศัยปัจจัยที่จะทำให้เกิดขึ้นต่างๆ จะเป็นเหตุการณ์ทางกายภาพหรือแม้กระทั่งเรื่องที่จับต้องไม่ได้อย่างโชคชะตา

นอกจากหลักกรรมทางด้านพุทธศาสนาแล้ว กฎแห่งความสมดุลยังปรากฏขึ้นในแนวคิดสำคัญของศาสนาเต๋า (Taoism) เป็นศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตร่วมกับธรรมชาติ มีศาสนดาชื่อเส้าจื่อ ได้บันทึกข้อความสื่อถึงความหมายของเต๋าคัมภีร์ “เต๋าเต๋อจิง”

หยินหยาง หรือ ชื่อเรียกต่างๆของ คติวินิยัม หมายถึง ธรรมชาติอันเป็นคู่ตรงกันข้าม สิ่งที่เป็นของคู่ สิ่งคู่กันที่ทำให้สมดุล สิ่งที่คู่กันที่พึ่งทำลายกัน คำว่า “หยิน” และ “หยาง” มีความหมายดังต่อไปนี้

³ พระภาสกร ภูริวฑฒโน (2548). ปฏิจจสมุปบาทสำหรับคนรุ่นใหม่ / พระภาสกร ภูริวฑฒโน ผู้แต่ง. เชียงใหม่ :, กองทุนธรรมวิหาร.

หยาง คือพลังทางด้านบวก มักมีลักษณะเป็นเพศชาย และพลังที่เป็นสีแดง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้ความรู้สึกอบอุ่น สว่าง และมั่นคง เช่น ไฟ, ดวงอาทิตย์

หยิน คือพลังทางด้านลบ มักมีลักษณะเป็นเพศหญิง พลังที่เป็นสีดำ สิ่งที่ทำให้ความรู้สึกหนาวเย็น ความมืดมิด อ่อนนุ่ม ลึกซึ้งและมีความเปลี่ยนแปลง เช่น ความมืด, น้ำ

ลัทธิเต๋าเชื่อว่า เอกภพในจักรวาลจะเกิดขึ้นได้โดยมี หยินและหยาง จากการมีอยู่หรือปะทะกันของสองสิ่ง ทุกสิ่งทุกอย่างจะอุบัติขึ้น ทุกสรรพสิ่งมีพลังของทั้งสองนี้ บางครั้งหยินมีพลังแข็งแรงแต่บางครั้งหยางก็มีพลังมากกว่า หยางและหยิน ไม่ใช่ตัวแทนของความดีและความชั่วตามที่คนเข้าใจ แต่มีความจำเป็นต่อกฎเกณฑ์และระเบียบของเอกภพ

ภาพที่ 4 : ภาพสัญลักษณ์ลัทธิเต๋า (Taoism)

ที่มา : Taoist, **Taoist symbolic**, เข้าถึงเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2560, เข้าถึงได้จาก <https://www.theodysseyonline.com/an-american-taoist>

อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปินด้านเทคนิควิธีการ Ruth Asawa

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะขณะที่กำลังอยู่ในวัยแห่งการศึกษา อาจมีความจำเป็นต้อง ทบทวน หรือศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับศิลปินชั้นครูที่มีประสบการณ์ทำงานศิลปะ หรือเป็นแรงบันดาลใจ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับศิลปินรุ่นใหม่ ทั้งทางด้านเทคนิคและแนวความคิดในการทำงาน ข้าพเจ้าเองก็ได้มีการศึกษาค้นคว้าถึงกระบวนการทำงานของศิลปินชั้นครูระดับโลกที่มีเทคนิควิธีการอันมีความคล้ายคลึงกับตนเอง หรือมีความประทับใจกับผลงานศิลปะของศิลปินท่านนั้น สำหรับข้าพเจ้าศิลปินท่านนั้นก็คือ รูธ อาซาว่า

รูธ อาซาว่า Ruth Aiko Asawa เกิดวันที่ 24 มกราคม 1924 เป็นประติมากรหญิงชาวอเมริกันซึ่งเกิดที่ซานฟรานซิสโก และครอบครัวของเธอเป็นเชื้อสายญี่ปุ่น รูธเป็นศิลปินหญิงที่ริเริ่มการสร้างสรรค์ด้วยเส้นโลหะโดยได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติก่อนจะพัฒนาเป็นผลงานศิลปะที่มีรูปทรงแบบ geometric form และ abstract ศิลปินหลงใหลในความเป็นเส้นของวัสดุและได้นำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะด้วยเทคนิคการถัก ผูก มัด สาน ให้เกิดเป็นรูปทรงที่ทำงานกับพื้นที่ในอากาศ เป็นศิลปินที่ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจทางด้านเทคนิควิธีการด้วยวัสดุอย่างการใช้เส้นโลหะมาใช้ในการสร้างรูปทรงทางศิลปะ

การถักเป็นกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะที่ข้าพเจ้าเลือกใช้ในงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ซึ่งมีความพิเศษคือการขยับขยายและสร้างมวลขึ้นจากหน่วยเล็กๆให้เกิดเป็นรูปทรงขนาดใหญ่ด้วยวัสดุที่มีขนาดเล็กและมีลักษณะเป็นเส้นโดยการถัก ผูก มัด สาน เข้าด้วยกัน ข้าพเจ้าเห็นว่าเทคนิควิธีนี้มีความเหมาะสมในการแสดงออกถึงเนื้อหาของข้าพเจ้า ที่กล่าวถึงแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ และการก่อกำเนิด เช่นเดียวกันกับเซลล์ของสิ่งมีชีวิตที่ต้องมีการขยับขยายหรือเติบโต หรือการแบ่งเซลล์เพิ่มจำนวนโดยมิได้มีเพียงแค่หนึ่งเหมือนกับการสร้างสิ่งมีชีวิต อีกทั้งเทคนิคการถักยังเป็นกระบวนการทำงานศิลปะที่มีความละเอียดอ่อนสามารถสื่อถึงวิถีสตรีเพศ ซึ่งเป็นเพศสภาพของตัวข้าพเจ้าเองอีกด้วย

ภาพที่ 5 : ภาพรายละเอียดผลงานของศิลปิน รูธ อาซาว่า (Ruth Asawa)

ที่มา : Ruth Asawa, *Tending the metal garden*, เข้าถึงเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2560, เข้าถึงได้
จาก <http://www.nybooks.com/daily/2017/09/21/ruth-asawa-tending-the-metal-garden/>

ภาพที่ 6 : ภาพศิลปิน รูธ อาซาว่า (Ruth Asawa)

ที่มา : Ruth Asawa, **Tending the metal garden**, เข้าถึงเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2560, เข้าถึงได้
จาก <http://www.nybooks.com/daily/2017/09/21/ruth-asawa-tending-the-metal-garden/>

ภาพที่ 7 : ชื่อผลงาน Untitled. ศิลปิน รูธ อาซาว่า, เทคนิค ลวดทองเหลือง, ขนาด
55.9×64.8×40.6 ซม., ปีที่สร้างสรรค์ 1960.

ที่มา : Ruth Asawa, **Untitled**, เข้าถึงเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2560, เข้าถึงได้จาก
<https://www.artsy.net/artist/ruth-asawa>

บทที่ 3

การกำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์

ขั้นตอนดำเนินการเป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้กระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเสร็จสิ้นโดยสมบูรณ์ ศิลปินจะต้องมีการวางแผน กำหนดขั้นตอนเพื่อให้ผลงานนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกัน ตั้งแต่แนวความคิด อารมณ์ความรู้สึกโดยสามารถแสดงผลออกมาผ่านเทคนิคกระบวนการ ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานศิลปะรูปแบบสื่อผสมสามมิติโดยได้รับแรงบันดาลใจจากรูปทรงของร่างกายมนุษย์ที่ข้าพเจ้าได้เลือกมาเป็นสัญลักษณ์ในการแสดงออกถึงกฎแห่งความสมดุลผ่านกระบวนการถักด้วยเส้นโลหะและดินแดง เพื่อให้เทคนิคเป็นส่วนหนึ่งในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเนื้อหา โดยข้าพเจ้าได้กำหนดวิธีการสร้างสรรค์เป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

วิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

1. การรวบรวมและศึกษาข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บข้อมูลข้าพเจ้าได้ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลต่างๆคือ

- 1.1 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษากายวิภาคมนุษย์ ศึกษารูปร่าง โครงสร้างร่างกายของมนุษย์ที่เลือกมาเป็นสัญลักษณ์ในการแสดงออก รวมไปถึงกระบวนการไมโอซิสในการแบ่งเซลล์อันเป็นกระบวนการกำเนิดของสิ่งมีชีวิต
- 1.2 ศึกษาข้อมูลรูปแบบเทคนิคกระบวนการ ถัก ผูก มัด สาน ด้วยอุปกรณ์ถักด้วยเข็มโครเชต์และการสานเส้นโลหะด้วยมือนำมาประยุกต์ใช้การสร้างสรรค์ผลงาน
- 1.3 ศึกษาข้อมูลเรื่องอิทธิพลจากธรรมชาติ เรื่อง ความสมดุล หรือ คู่ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจหลักในการสร้างผลงานศิลปะในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
- 1.4 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักกรรมทางศาสนา อันเป็นส่วนที่จะไขข้อข้องใจเกี่ยวกับจักรวาลให้กระจ่างชัด

2. การสร้างภาพร่าง

การสร้างภาพร่างเป็นขั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในวิทยาลัยของข้าพเจ้า โดยการสร้างแบบร่างสองมิติด้วยเทคนิคการวาดเส้นด้วยดินสอและปากกานบนกระดาษให้เป็นรูปทรงที่ต้องการสื่อความหมาย โดยการออกแบบองค์ประกอบและการซ้อนทับกันของรูปทรงและโครงสร้าง ข้าพเจ้าเริ่มต้นด้วยการสร้างแบบร่างจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โฟโต้ชอปก่อน ด้วยการถ่ายภาพเสมือนจริงของโครงกระดูกมนุษย์สองชิ้น นำมาออกแบบ จัดองค์ประกอบ อาทิ การซ้อนทับ การวางเสียงกัน การเหลื่อมล้ำ หรือการสะท้อนซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดภาวะความสมดุลอันเป็นเอกภาพ ก่อนจะทำแบบร่างนั้นมาสร้างเป็นแบบร่างสองมิติด้วยดินสอและปากกาสีแดงเช่นเดียวกับสีของวัสดุที่เลือกนำมาสร้างสรรค์ วาดเส้นดินสอขีดเส้นในลักษณะเดียวกับการถักเพื่อให้ได้ภาพร่างที่ให้ความรู้สึกเสมือนกำลังถักทอเช่นเดียวกับการสร้างสรรค์ผลงานจริง เพื่อที่จะสามารถกำหนดทิศทาง การเริ่มต้น ความโปร่งเบาในแต่ละตำแหน่ง หรือการขยายตัวของรูปทรง

3. การสร้างสรรค์ผลงานจริง

จากขั้นตอนการรวบรวมและศึกษาข้อมูลจนถึงการสร้างและพัฒนาแบบร่าง ข้าพเจ้าได้เข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิควิธีการอันเป็นลักษณะเฉพาะตัวด้วยการถักเส้นโลหะและถักดินแดงด้วยเทคนิคโครเซต เริ่มต้นจากการขยายแบบร่างดินสอให้ได้ขนาดที่ต้องการ และลงมือสร้างสรรค์ด้วยการถักลวดเป็นชิ้นส่วนต่างๆของโครงกระดูก เมื่อครบแล้วจะนำมาผูก มัด สานเข้าด้วยกันให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จากนั้นข้าพเจ้าจะนำดินแดงที่ถักโครเซตให้มีลักษณะเป็นดอกหรือแผ่นกลมมาเย็บต่อเข้าด้วยกันให้เป็นผืนเดียว และนำมาคลุมกับเส้นโลหะที่ถักเป็นรูปทรงที่ต้องการ เพื่อให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียว มีความฟูไม่คมชัดจนเกินไป และเกิดความละเอียดอ่อน

ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานในวิทยาลัย “ ถักรูปสมดุล ” ข้าพเจ้าได้ใช้ทัศนธาตุในการสร้างสรรค์เพื่อถ่ายทอดทัศนะความคิดส่วนตนที่สอดคล้องกับผลงานดังนี้

1. รูปทรง (Form)

ในการสร้างสรรค์ผลงาน “ถักรูปสมดุล” ข้าพเจ้าได้นำรูปทรงมาจากสิ่งมีชีวิต คือ ร่างกายของมนุษย์ เพศชาย และเพศหญิง โดยเลือกใช้โครงสร้างภายในของกระดูกช่วงลำตัว ตั้งแต่กระดูกสันหลังซี่โครงจนถึงเชิงกราน ที่นำมาจัดองค์ประกอบในรูปแบบของการทับซ้อน สนิธิ(เชื่อม) และสะท้อนกันและกันเพื่อให้เกิดภาวะความสมดุลอันเป็นเอกภาพ โดยข้าพเจ้าได้แสดงออกผ่านวิธีการถัก ผูก มัดสาน ให้เกิดความรู้สึกคล้ายเซลล์ของร่างกายที่มีการเจริญเติบโต จากมวลเป็นไปสู่มวลขนาดใหญ่

2. เส้น (Line)

ในผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า “เส้น” เป็นทัศนธาตุที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง มีลักษณะเป็นหน่วยเล็กและละเอียดอ่อนสามารถแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกในผลงานได้เป็นอย่างมาก โดยเส้นในผลงานของข้าพเจ้าแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

- 2.1 เส้นที่เกิดจากการถักเส้นโลหะแดง ถักเข้าด้วยกันโดยการคล้องไปเรื่อยๆตั้งแต่จุดเริ่มต้นเล็กๆจนเกิดเป็นรูปทรงขนาดใหญ่ มีโครงสร้างที่แข็งแรง
- 2.2 เส้นที่เกิดจากการถักด้วยดินแดง มีลักษณะอ่อนนุ่ม และละเอียดบางเบา
- 2.3 เส้นที่เกิดจากการซ้อนทับกันระหว่างเส้นโลหะและดินแดง เมื่อนำทั้งสองวัสดุที่ผ่านกระบวนการถักทอแล้วนำมาประสานโดยการทับซ้อนหรือห่อหุ้ม ทำให้เกิดเส้นที่มีค่าน้ำหนักที่หลากหลาย ซึ่งทำให้ผลงานมีสุนทรียภาพ

3. สี (Color)

สีที่ใช้ในผลงานใช้สีจากวัสดุอย่าง ลวดและดิน ที่เลือกใช้นำมาสร้างสรรค์ คือสีแดง โดยผลงานทุกชิ้นจะมีสีเดียวกันทั้งหมด และใช้การทับซ้อนกันของรูปทรงผ่านกระบวนการถักเพื่อให้เกิดค่าน้ำหนักในผลงาน สีแดงสำหรับตัวข้าพเจ้าเป็นสีที่แสดงถึงความมีชีวิต ซึ่งเป็นสีที่อ้างอิงมาจากเลือดเนื้อของมนุษย์และสัตว์ เป็นสีที่ให้ความรู้สึกถึงพลัง ความขับเคลื่อน และพลังงานชีวิตของสรรพสิ่ง

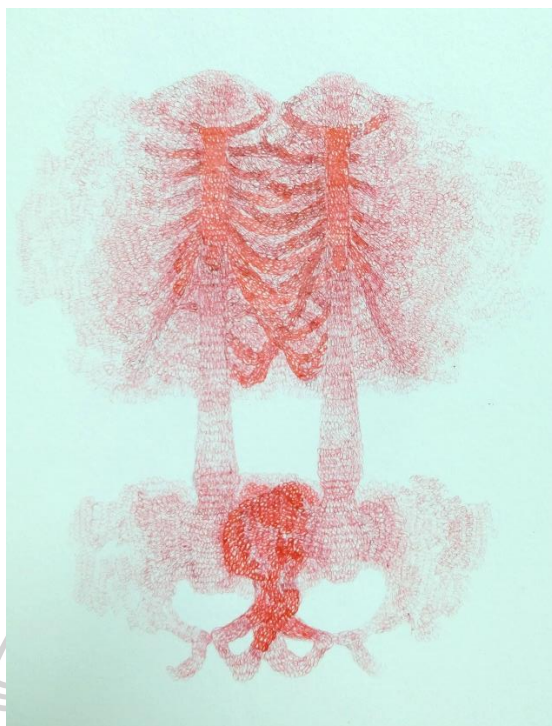
4. พื้นผิว (Texture)

พื้นผิวในผลงานเดิมที่เกิดจากช่องว่างในการถักทอรูปทรงด้วยวัสดุอย่างเส้นโลหะ รวมทั้งการประกบกันระหว่างดินสีที่เกิดจากการถักโครเซตที่นำมาห่อหุ้มซ้อนกับรูปทรงที่เกิดจากการถักและการประสานซึ่งกันและกันของ เส้นโลหะ พื้นผิวที่โปรง ดูแล้วบางเบา มีลักษณะซ้ำซ้อนของพื้นที่ว่างซึ่งเป็นธรรมชาติของการถักที่บางครั้งไม่สามารถควบคุมได้ ข้าพเจ้าได้นำมาซ้อนทับให้เกิดปริมาตรของรูปทรง เส้นด้ายและเส้นโลหะแต่ละชิ้นจะซ้อนทับกันไปมา ทำให้ผลงานมีความลึกและละเอียดอ่อนอันเกิดจากพื้นผิวของผลงาน

5. ที่ว่าง (Space)

ผลงานในชุดวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าเป็น 3 มิติ ต้องการแสดงให้เห็นถึงเส้นสีแดงที่ถักทอจนเกิดเป็นรูปทรงที่มีลักษณะโปร่ง ทำให้พื้นที่ในอากาศมีความสำคัญยิ่งในผลงานของข้าพเจ้า ช่องว่างหรืออากาศระหว่างเส้นแต่ละเส้นทำให้เกิดจังหวะการทับซ้อนและความโปร่งเบาที่แตกต่างกัน ทำให้ผลงานของข้าพเจ้ามีปริมาตรที่น่าสนใจโดยมีทั้งความหนาแน่นและบางเบาจนเกิดเป็นความงามอันกลมกล่อม

ภาพที่ 8 : ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 9 : ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 10 : ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 11 : ภาพวัสดุ - อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 12 : ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 13 : ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

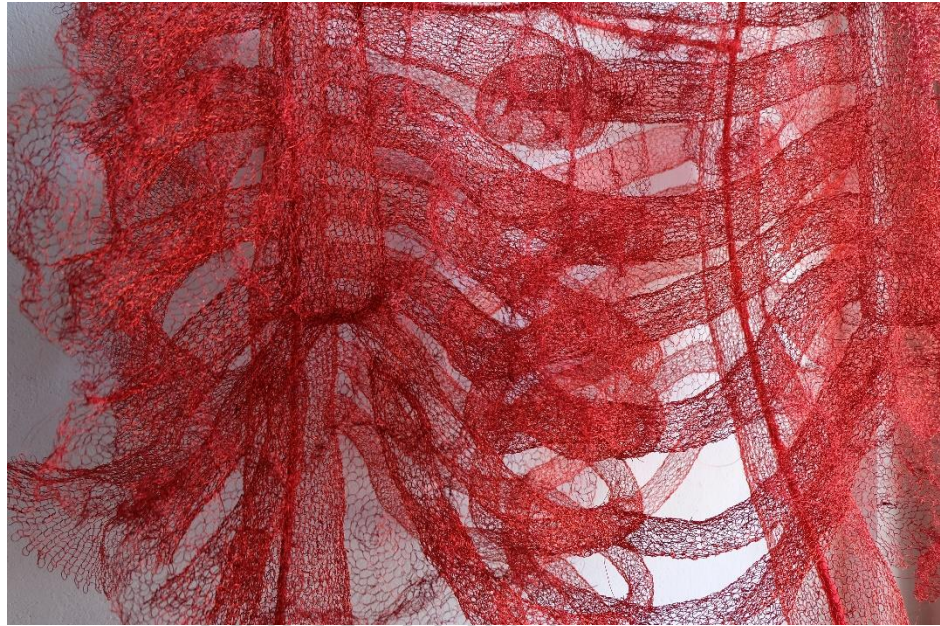
ภาพที่ 14 : ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 15 : ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 16 : ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 17 : ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 18 : ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

บทที่ 4 การดำเนินสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะวิทยานิพนธ์ชุด ถักรูปสมดุลง เป็นการนำเสนอผลงานศิลปะที่แสดงสุนทรียภาพของรูปทรงร่างกายที่ผ่านการกลั่นกรองและจัดองค์ประกอบ ด้วยวิธีการถักด้วยเส้นเส้นโลหะและดินสีแดง เพื่อแสดงออกถึงสัจธรรมอันมีอยู่ของคำว่า คู่ ความสมดุลของทุกสรรพสิ่งในจักรวาล โดยอาศัยทัศนธาตุต่างๆมาเป็นสื่อถ่ายทอดแนวความคิดในรูปแบบศิลปะไทยร่วมสมัย ซึ่งผลงานชุดนี้ได้ผ่านการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาเพื่อจัดการกับปัญหาต่างๆเพื่อให้ผลงานมีคุณภาพและมุ่งสู่ผลสำเร็จ โดยแบ่งการสร้างสรรค์ผลงานเป็นช่วงเวลาดังนี้

การสร้างสรรค์ผลงานในระยะแรก

ในการสร้างสรรค์ผลงานในระยะนี้ เป็นไปในลักษณะการทดลองสร้างสรรค์ในการศึกษาของหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต แรกเริ่มข้าพเจ้าได้ต่อยอดเทคนิคเดิมจากหลักสูตรศิลปบัณฑิตคือการถักโครเชต์ด้วยดินสีแดงวัสดุเดิมก่อนจะปรับเปลี่ยน พัฒนาเป็นวัสดุต่างๆที่มีความหลากหลาย เช่น ด้ายสี เส้นโลหะชนิดต่างๆอย่าง ทองแดง ทองขาว รวมไปถึงการเริ่มต้นค้นหารูปแบบและเทคนิควิธีการเฉพาะตัว อย่างการขดลวดเป็นดอกไม้ขนาดเล็กและใช้สีจากยาทาเล็บเพื่อให้เกิดมวลและสีเส้นที่แปลกใหม่ รูปแบบของการสร้างผลงานส่วนใหญ่มีลักษณะ 3 มิติ มีการค้นคว้าและพัฒนากระบวนการแนวความคิดในแต่ละชิ้นงานที่แตกต่างกัน แม้ว่าจะใช้ลักษณะการสร้างสรรค์ไปในทิศทางเดียวกันคือกระบวนการถักทอ แต่รูปแบบของผลงานยังไม่ลงตัว ในการสร้างสรรค์ผลงานในระยะนี้ข้าพเจ้ายังไม่สามารถหารูปแบบของเนื้อหาอันเป็นเฉพาะตัวยังคงเป็นการทดลองสร้างสรรค์อยู่เพราะฉะนั้นการสร้างสรรค์ผลงานจึงยังไม่สมบูรณ์และชัดเจนเท่าที่ควร

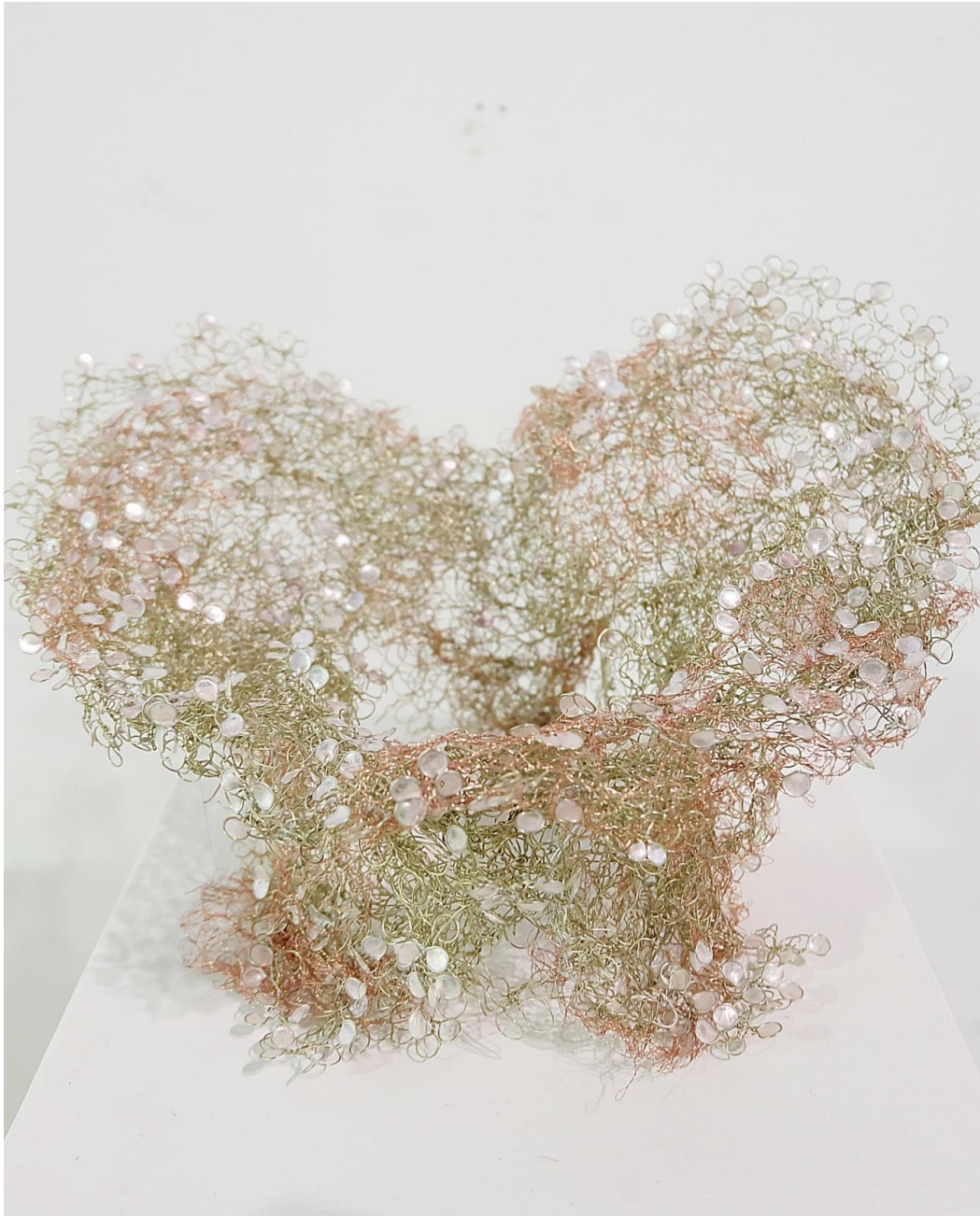
การพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

จากประสบการณ์และความรู้สึกส่วนตัวทำให้ข้าพเจ้าได้มีความสนใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีลักษณะของความสมดุลระหว่างรูปทรงสองรูปทรง ข้าพเจ้าได้ค้นคว้าและพัฒนารูปแบบอย่างต่อเนื่อง ในการสร้างสรรค์ผลงานระยะนี้ข้าพเจ้ามีความชัดเจนในเรื่องของวัสดุและกระบวนการที่นำมาสร้างผลงาน โดยเลือกใช้เส้นโลหะและเส้นไหมที่มีสีสันทัดคล้อยกัน และค้นหาความเป็นไปได้ในการจัดองค์ประกอบของรูปทรงที่นำมาแสดงออกถึงแนวความคิด ซึ่งผลที่ได้รับจากการพัฒนาผลงานในระยะนี้ถือได้ว่าค่อนข้างประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เป็นการต่อยอดแนวความคิดจากผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจจากกฏธรรมชาติ หรือคู่ และหยิบยกนำมาสร้างสรรค์ผลงานเพื่อสื่อถึงความจริงของกฎแห่งความสมดุลที่มีอยู่ทั่วไปในทุกสรรพสิ่ง รวมถึงความสมดุลของการผันแปรในชีวิตประจำวัน โดยแสดงออก ผ่านกระบวนการ ถัก ผูก มัด สาน ด้วยเส้นโลหะและเส้นไหม ก่อร่างเป็นรูปทรงที่ได้รับแรงบันดาลใจของมนุษย์ที่สามารถนำมาแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึก

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ได้รวบรวมเทคนิคกระบวนการที่ได้ค้นคว้าและทำลองปฏิบัติในผลงานช่วงระยะแรกจนถึงผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ รวมไปถึงการพัฒนาแบบร่างเพื่อให้ได้รูปทรงที่สมบูรณ์และสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะสื่อผสมรูปแบบสามมิติที่สามารถนำเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ได้ตรงตามแนวความคิดของข้าพเจ้ามากที่สุด

ภาพที่ 19 : ภาพผลงานในระยะแรก ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน "Pelvis" 2559

ขนาด 17 x 32 x 17 ซม.

เทคนิค ถักลวดทองขาว

ภาพที่ 20 : ภาพผลงานในระยะแรก ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน "Rib" 2559

ขนาด 29 x 25 x 21 ซม.

เทคนิค ถักลวดทอง

ภาพที่ 21 : ภาพผลงานในระยะแรก ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน	“Blood Vessels” 2559
ขนาด	แปรผันตามพื้นที่
เทคนิค	ถักลวดทองแดง ทองขาว และด้ายสี

ภาพที่ 22 : ภาพผลงานในระยะแรก ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน	“Hands” 2559
ขนาด	แปรผันตามพื้นที่
เทคนิค	ถักลวดทองแดง ดิ้นสี

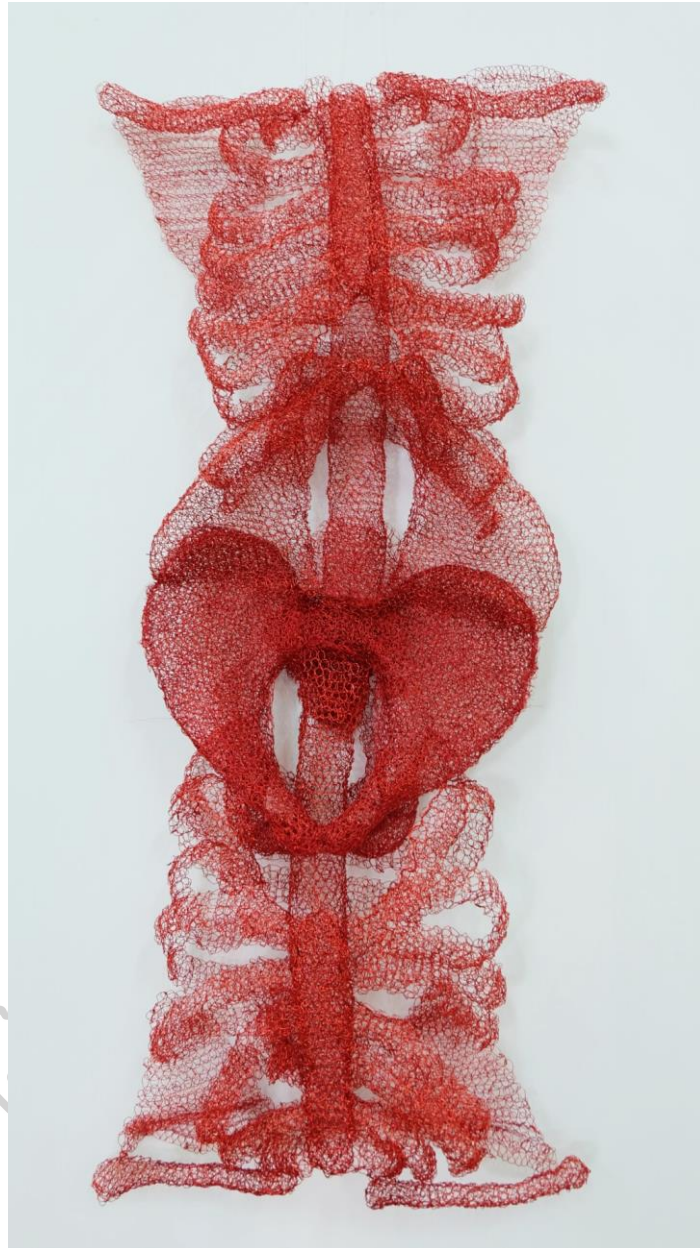

ภาพที่ 23 : ภาพผลงานในระยะแรก ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน “Feet” 2559

ขนาด แปรรูปตามพื้นที่

เทคนิค ถักลวดทองแดง ดิ้นสี

ภาพที่ 24 : ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน “Couple No.1” 2560

ขนาด 140 x 60 ซม.

เทคนิค ถักลวดแดง ดิ้นแดง

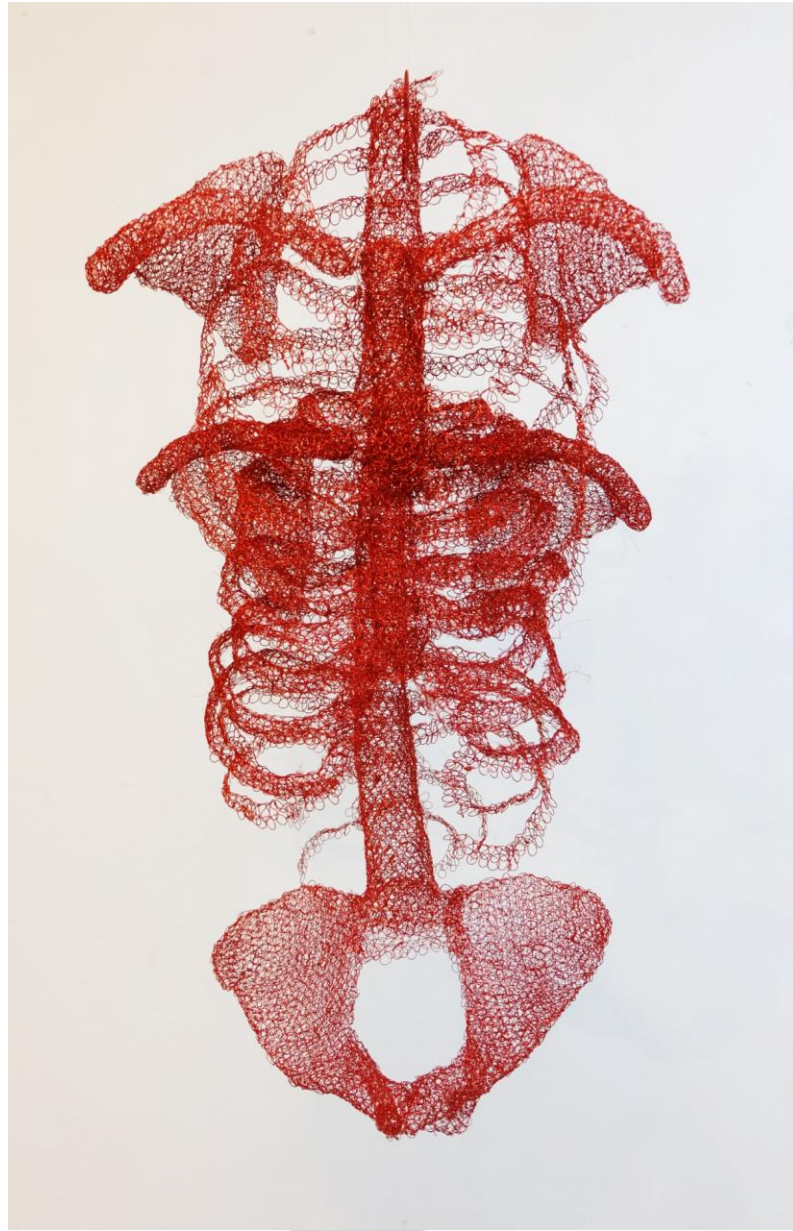

ภาพที่ 25 : ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน “Couple No.2” 2560

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค ถักลวดทองแดง ลวดแดง

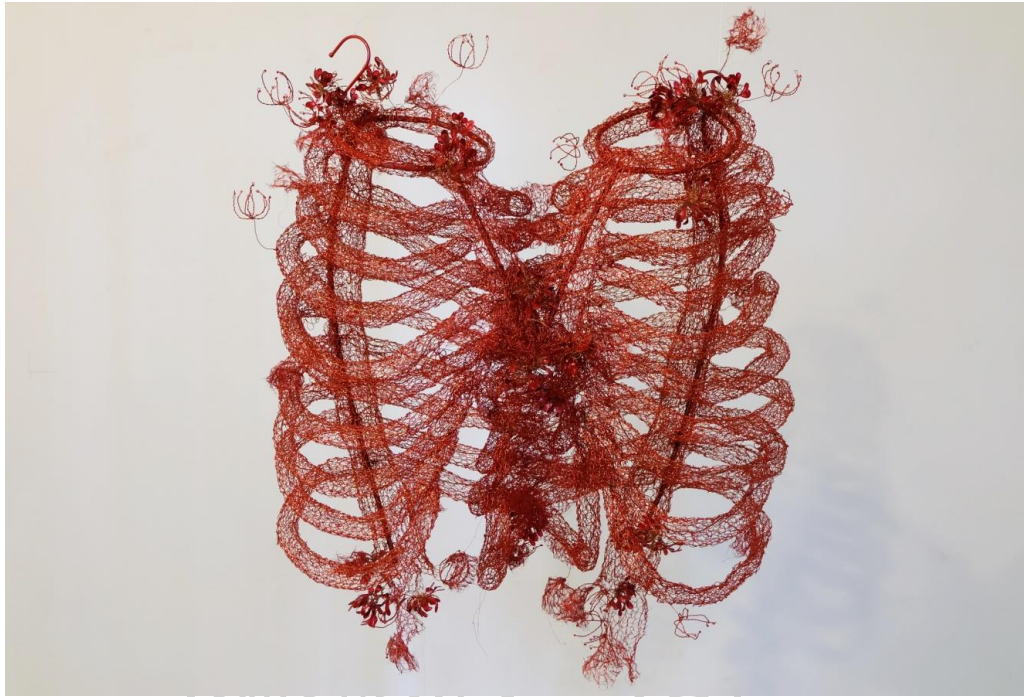

ภาพที่ 26 : ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน “Couple No.3” 2560

ขนาด แปร์ผันตามพื้นที่

เทคนิค ถักลวดแดง

ภาพที่ 27 : ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน “Couple No.4” 2560

ขนาด แปรรัดตามพื้นที่

เทคนิค ถักลวดแดง

ภาพที่ 28 : ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน “Crocheting forms of equilibrium No. 1” 2560

ขนาด 94 x 64 x 187 ซม.

เทคนิค ถักลวดแดงและด้ายแดง

ภาพที่ 29 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน “Crocheting forms of equilibrium No. 2” 2560

ขนาด 60 x 40 x 140 ซม.

เทคนิค ถักลวดแดง ดิ้นแดง

ภาพที่ 30 : ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน “Crocheting forms of equilibrium No. 3” 2560

ขนาด 60 x 25 x 80 ซม.

เทคนิค ถักลวดแดง

ภาพที่ 31 : ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ “Crocheting forms of equilibrium No. 3”

บทที่ 5

บทสรุป

ท่ามกลางการใช้ชีวิตอยู่ของมนุษย์และสรรพสิ่งในธรรมชาติ สิ่งทีเผลอล้อมร่างกายที่ได้เติบโตมาพร้อมกัน และใช้ชีวิตโดยดำเนินไปภายใต้กฎเกณฑ์ที่ไม่สามารถมองเห็นแต่เราทุกคนนั้นสามารถรับรู้ได้และปฏิบัติตนอย่างถูกต้องทำนองครองธรรม และจากประสบการณ์ของข้าพเจ้าทำให้ได้ลึกคิดและตั้งคำถามต่อการมีอยู่ของกฎแห่งธรรมชาติว่าด้วย “ความสมดุล” ซึ่งแทรกซึมอยู่และกำหนดความเป็นไปของมนุษย์ทุกคน และได้เลือกที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อที่จะถ่ายทอดถึงกฎความสมดุลนี้ตามแนวคิดและอารมณ์ความรู้สึกของข้าพเจ้าและนำไปสู่การรับรู้ถึงสัจธรรมของโครงสร้างที่จะสะท้อนถึงความเป็นจริงของสภาวะต่างๆและเรื่องราวที่มีอยู่จริงในจักรวาล

วิทยานิพนธ์ชุดนี้เป็นผลงานการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไทยร่วมสมัยโดยมีแรงบันดาลใจจากกฎแห่งธรรมชาติในเรื่องของ “คู่” หรือความสัมพันธ์กันของสองสิ่ง โดยสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของศิลปะสื่อผสมสามมิติที่มีแนวความคิดและการแสดงออกเชิงศิลปะอันมีความเป็นปัจเจกเฉพาะตน ด้วยกระบวนการถักทอ ผูก มัด สาน เส้นลวดและเส้นไหมแดง เพื่อสร้างรูปทรงสองรูปจากการสอดประสานของทัศนธาตุของเส้นที่มีมวลขนาดเล็กและขยายออกราวกับเป็นการเติบโตของรูปทรงที่มีสภาวะคลุมเครือของการแยกตัวหรือประสานเข้าหากันระหว่างโครงสร้างอันได้รับแรงบันดาลใจจากกายภาพของมนุษย์ ที่จะสามารถสื่อถึงแนวคิดให้เห็นถึงภาพอุปมาความจริงของสภาวะที่เกิดขึ้นของกฎแห่งความสมดุลที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันของเราทุกคน

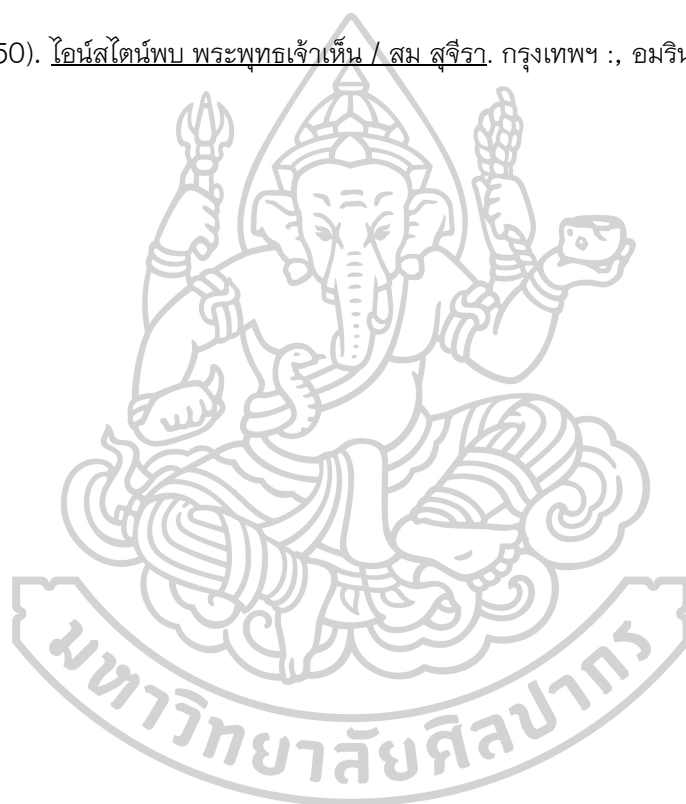
ตลอดระยะเวลาของการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “ถักรูปสมดุล” ข้าพเจ้าคาดหวังให้เป็นจุดเริ่มต้นและเป็นแนวทางในการศึกษาเชิงสร้างสรรค์เพื่อจุดประกายทางความคิดและทัศนคติในระดับสูงขึ้นไปอย่างมีขั้นตอนแบบแผนทั้งการสร้างสรรคและการค้นคว้าให้แก่ตัวข้าพเจ้า รวมถึงบุคคลที่ได้สัมผัสถึงผลงานศิลปะ เพื่อให้สามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ตรงตามเป้าหมายอย่างมีคุณภาพและมีคุณค่าทางวัฒนธรรมสืบต่อไป

รายการอ้างอิง

พระภิกษุสงฆ์ ภูริวัฑฒโน (2548). ปฏิบัติสมุปาบทสำหรับคนรุ่นใหม่ / พระภิกษุสงฆ์ ภูริวัฑฒโน ผู้แต่ง. เชียงใหม่ : กองทุนธรรมวิहार.

สม สุจีรา (2550). เกิดเพราะกรรมหรือความช่วย / สม สุจีรา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์.

สม สุจีรา (2550). อินส์ไตร์นพบ พระพุทธเจ้าเห็น / สม สุจีรา. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวสิตา อินใหญ่
วัน เดือน ปี เกิด	12 ธันวาคม 2534
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จ.กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ปริญญาบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับสอง ภาควิชาศิลปะไทย คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	12/1 ซ.ทานสัมฤทธิ์20 ถ.ติวานนท์ 38 ต.ท่าทราย อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
รางวัลที่ได้รับ	2559 ทุนการศึกษาดูงานและแสดงงานศิลปกรรม Mite' Ugro Art Space ณ เมืองกวางจู ประเทศเกาหลีใต้ 2558 ทุนการศึกษาดูงานและแสดงงานศิลปกรรม ณ ลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา โครงการค่ายเยาวชนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วม สมัย ของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

